

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 323/2017-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Fecil'akom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Podaním doručeným 9. februára 2017 sťažovateľ opravil chyby v písaní a doplnil petit sťažnosti.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že „sťažovateľ sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov dňa 24. februára 2009 domáhal, aby súd zaviazal jednotlivých žalovaných zaplatiť mu bezdôvodné obohatenie za užívanie nehnuteľnosti - parcely [REDAKOVANÉ] - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 215 m², za obdobie od 24. februára 2007 do 24. februára 2009. Na tejto nehnuteľnosti sa nachádza bytový dom súp. č. [REDAKOVANÉ], zapísaný na [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], ktorého spoluvlastníkmi sú žalovaní“.

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 13 C 52/2009 z 1. decembra 2010 žalobu sťažovateľa zamietol a zároveň mu uložil povinnosť nahradiť trovy konania. Podľa sťažovateľa „súd prvého stupňa mal za to, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo k bytom v súlade so zákonom č. 182/1993 Z. z. a v súlade s § 23 ods. 5 tohto zákona vzniklo žalovaným k pozemku sťažovateľa právo zodpovedajúce vecnému bremenu a teda žalovaní môžu užívať pozemok sťažovateľa. Podľa názoru súdu prvého stupňa, v danom prípade nemôže žalovaným vzniknúť bezdôvodné obohatenie, pretože pozemok sťažovateľa neužívajú bez právneho dôvodu - oprávňuje ich na to existujúce vecné bremeno. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že pokiaľ sťažovateľ má voči žalovaným nejaké právo, je to právo na vysporiadanie stavby na cudzom pozemku v súlade s § 135c Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa mal teda za to, že pohľadávka sťažovateľa mohla vzniknúť najskôr od účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z., teda od 01. 09. 1993

a premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. A keďže žalovaní namietali premlčanie pohľadávky sťažovateľa, súd nepriznal sťažovateľovi pohľadávku ani z tohto právneho titulu.“.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 20 Co 1/2011 z 28. júna 2012 zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania, odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu vo veci samej potvrdil ako vecne správne, pričom pripustil dovolanie na otázku, či bráni nejaké ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu považovať náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) za jednorazovú. Vo výroku o trovách konania odvolací súd rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 20 Co 1/2011 z 28. júna 2012 dovolanie, ktoré najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015 ako nedôvodné zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že *«zriadením vecného bremena podľa § 23 ods. 5 BytZ nedošlo k vyrovnaniu vzťahov medzi vlastníkom neoprávnenej stavby - žalovanými a vlastníkom pozemku - sťažovateľom. Špeciálny právny predpis citovaným ustanovením zamedzuje vysporiadavať právny vzťah podľa ustanovenia § 135c ods. 1, odstránením stavby na náklady vlastníka stavby.*

Sťažovateľ sa v predmetnom konaní domáhal alebo vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie parcely [REDAKOVANÉ] bytovým domom zo strany žalovaných za obdobie od 24. 02. 2007 do 24. 02. 2009, alebo náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva zriadeným vecným bremenom v prospech žalovaných, na základe ktorého je obmedzený v užívaní parcely [REDAKOVANÉ] bytovým domom vo vlastníctve žalovaných v období od 24. 02. 2007 do 24. 02. 2009. Tzn., že sťažovateľ sa nedomáhal v tomto konaní jednorazovej náhrady za zriadené vecné bremeno - tzn. „vyplatenia náhrady

za vecné bremeno“; ako to nesprávne uviedli všeobecné súdy, ale domáhal sa náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, a to za vymedzené časové obdobie.».

Sťažovateľ zastáva názor, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva nemožno uplatniť v súkromnom záujme a bez primeranej náhrady, keďže by to bolo v rozpore s čl. 20 ods. 4 ústavy, čl. 11 ods. 4 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu.

Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je podľa názoru sťažovateľa arbitrárny a zjavne neodôvodnený, keďže interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem najvyšším súdom je zjavne protirečivá, popiera pravidlá formálnej a právnej logiky a je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti. Keďže právne závery najvyššieho súdu sú podľa názoru sťažovateľa v extrémnom nesúlade so zákonom, je napadnutý rozsudok v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ poukazuje na to, že bol obmedzený proti svojej vôli, pričom namieta, že *„porušovateľ, ako aj odvolací súd sa mýlia, pokiaľ majú za to, že sťažovateľ má trpieť bezplatné užívanie jeho pozemku, a to na základe § 23 ods. 5 BytZ, čo by znamenalo, že sťažovateľ môže byť obmedzený zo zákona (BytZ), pretože je to v rozpore s článkom 20 ods. 4 Ústavy... a článkom 11 ods. 4 Listiny..., keďže sťažovateľ môže byť obmedzený iba na základe zákona a nie zo zákona...“*

S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR, je preto nesporné, že aj v prípade zákonného vecného bremena v zmysle § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. patria vlastníkovi trpiaceho pozemku - sťažovateľovi, opakované platby primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia...

Ak nie je nárok na náhradu za vysporiadanie práv k neoprávnenej stavbe zriadením vecného bremena za náhradu upravený inak (rozhodnutím alebo zákonom), právo vlastníka obmedzeného vecným bremenom na náhradu sa nemôže premlčať úplne, ak vecné bremeno trvá, premlčať sa môžu jedine jednotlivé čiastkové náhrady za konkrétne dni, kedy boli jeho vlastnícke práva obmedzené.

Je viac ako zrejmé, že žalovaní užívajú nehnuteľnosť sťažovateľa, stavbou bytového domu na nej ležiacou, bez poskytnutia primeranej náhrady.“

V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že *„záver porušovateľa o základnej otázke nastolenej sťažovateľom v merite veci, o určenie, že existuje obmedzenie vlastníckeho práva a o kompenzácii vzniknutého obmedzenia vlastníckeho práva, nebol napadnutým rozhodnutím porušovateľa a ani rozhodnutím odvolacieho súdu vyriešený... Jeho odpoveďou bolo výslovné odmietnutie nároku sťažovateľa s odkazom na zriadené vecné bremeno s tým, že finančná náhrada je jednorazová. Takýto výklad je však ústavne nekonformný a je v rozpore s inými rozhodnutiami súdov, na ktoré sťažovateľ v konaní poukazoval, ktoré sa týkajú náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva iným zákonným vecným bremenom, a to podľa zákona č. 66/2009 Z. z.“*

Na podporu uvedených tvrdení poukazuje sťažovateľ v sťažnosti aj na právne názory v rozhodnutiach Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave k náhrade za zriadenie vecného bremena v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (6 Co 154/2012, 6 Co 117/2012, 7 C 172/2011, 25 C 47/2011, 16 C 2/2011 a iné) a zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia krajského súdu z 10. januára 2013, ktoré sa podľa zistenia ústavného súdu týkajú najmä výkladu náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva iným zákonným vecným bremenom, a to podľa uvedeného zákona č. 66/2009 Z. z.

Podaním doručeným ústavnému súdu 9. februára 2017 sťažovateľ poukázal na právny názor pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, že *„jednorazová náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy, a to z dôvodu, že nezohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov povinnosťou trpieť stavbu rozvodov tepla na svojom pozemku“*. V tejto súvislosti sťažovateľ zastáva názor, že *„ani v predmetnej právnej veci preto neobstoí argumentácia porušovateľa, že uplatnený nárok sťažovateľa na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazový, že sa premlčiava v trojročnej premlčacej lehote a že si ho mohol uplatniť len ten vlastník pozemku, ktorý bol jeho vlastníkom v čase účinnosti zákona č. 182/1993 Z. z... že ním uplatnený nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho*

práva z dôvodu nemožnosti užívať pozemok č. 1511, na ktorom stojí stavba bytového domu vo vlastníctve žalovaných za obdobie od 24. 02. 2007 do 24. 02. 2009 (za dva roky spätne odo dňa podania žaloby), vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k pozemku č. [REDAKOVANÉ] premlčaný nie je. Ak teda všeobecné súdy uplatnený nárok sťažovateľa zamietli, došlo z ich strany k porušeniu základných práv sťažovateľa.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva garantované čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu z 28. júna 2012 zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje úhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Michalom Feciľakom v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil ním označené základné a iné práva nesprávnou aplikáciou právnych noriem a nedostatočným odôvodnením.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zaoberal jej opodstatnenosťou, predovšetkým skúmal možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základnými právami upravenými v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ v sťažnosti namietal. V nadväznosti na to posudzoval opodstatnenosť námietok sťažovateľa, pokiaľ ide o ťažiskové časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, z hľadiska možnosti vyslovenia porušenia označených práv.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre poukazuje na to, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je určená princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu

všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamenajú právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ich účelovo chápať tak, že ich naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu.

Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku po uvedení dôvodov dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu, obsahu dovolania sťažovateľa a vyjadrenia žalovaných k nemu uviedol: *„Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O. s. p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok nesprávne*

rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O. s. p. ani iné vady konania však z obsahu spisu nevyplývajú.

V konaní pred prvostupňovým i odvolacím súdom boli rešpektované procesné práva žalobcu, najmä právo skutkovo a právne argumentovať, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom aj k právnej stránke veci. Zjavne neopodstatnenou bola žalobcova námietka o odňatí možnosti konať pred súdom tým, že odvolací súd sa nevysporiadal s argumentačnými tvrdeniami, na ktoré poukazoval žalobca a zároveň nedal odpoveď na kľúčové námietky žalobcu, ako aj námietka žalobcu, že opomenuté dôkazy zo strany odvolacieho súdu zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia a jeho protiústavnosť...

Procesný postup odvolacieho súdu bol v súlade so zákonom a nemal za následok odňatie možnosti žalobcu pred súdom konať. Samotným rozhodnutím odvolací súd preto neporušil základné právo žalobcu na spravodlivú ochranu jeho práv.

Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ust. § 237 písm. f/ O. s. p., keďže rozsudok odvolacieho súdu má náležitosti vyžadované podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. a odvolací súd svoj právny záver o jednorazovej finančnej náhrade za vznik vecného bremena, ktorá nemá charakter opakovaného plnenia na požadovanom určení, aj náležite a presvedčivo odôvodnil.

V ustanovení § 238 ods. 3 O. s. p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. Občiansky súdny poriadok nevysvetľuje, čo treba rozumieť pod rozhodnutím zásadného právneho významu, bezpochyby ním ale je také rozhodnutie, ktoré rieši dosiaľ nenastolenú alebo len v iných súvislostiach prezentovanú a právne inak riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný zo širších hľadísk, teda nielen v konkrétnej prejednávanej veci. Vzhľadom na to realizácia uvedeného oprávnenia odvolacieho súdu musí mať vždy povahu výnimočnosti a vychádzať z prísneho rešpektovania zákonných podmienok, vymedzujúcich rozsah tohto oprávnenia. Možnosť založiť prípustnosť dovolania samozrejme neznamena, že by odvolací súd bol oprávnený vysloviť prípustnosť dovolania kedykoľvek a úplne podľa svojej (ničím neobmedzenej a ľubovoľnej) úvahy; jeho úvahu zákon striktne ohraničuje do rámca posúdenia zásadnosti rozhodnutia po právnej stránke.

Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť prípustnosť dovolania nesmie ani v spomenutom rámci právnej zásadnosti rozhodnutia viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania odvolacieho súdu na súd dovolací. Aj v prípade reálnosti predpokladu, že účastníci využijú procesnú možnosť, vytvorenú odvolacím súdom tým, že vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O. s. p.), a že sa teda vecou bude zaoberať dovolací súd, musí sa odvolací súd sám vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi okolnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré zaujal. Dostatočné vysvetlenie skutkových a právnych záverov má v prípade dovolania pripusteného podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O. s. p. osobitný význam, lebo ak odvolací súd vysloví prípustnosť dovolania, je dovolateľ oprávnený napadnúť jeho rozhodnutie len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené. Aj z týchto dôvodov treba, aby spôsob, ktorým odvolací súd formuloval odôvodnenie výroku zakladajúceho prípustnosť dovolania, nevyvolával ďalšie otázky, prípadne potrebu bližšieho výkladu toho, čo mal odvolací súd na mysli pri pripustení dovolania alebo v čom konkrétne spočíva zásadný právny význam jeho rozhodnutia.“

V ďalšej časti napadnutého rozsudku najvyšší súd ako dovolací súd vzhľadom na už uvedený výklad ustanovenia § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku konštatoval, že „spôsob, akým odvolací súd v prejednáwanej veci vymedzil právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie, spĺňa vyššie uvedené podmienky“, a ďalej argumentoval, že «Odvolací súd pripustil dovolanie na otázku, ktorá je podľa jeho názoru zásadného právneho významu a síce, či bráni nejaké ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu považovať náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov za jednorazovú. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal právny názor (zhodný s názorom súdu prvého stupňa), že náhradu za zriadenie vecného bremena podľa ustanovenia § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov treba považovať za náhradu jednorazovú a na ním (všeobecne) položenú dovolaciu otázku aj odpovedal a zdôvodnil svoj právny názor. Rovnako zaujal aj záver k otázke, či naopak finančná náhrada za vznik vecného bremena má charakter opakovaného

plnenia (renty). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal názor, že zákonodarca explicitne neupravil mechanizmus opakujúceho plnenia z práva na primeranú náhradu zo zákonného vecného bremena. Ak by tento cieľ sledoval, nepochybne by podľa odvolacieho súdu takáto regulácia opakujúceho sa plnenia bola v zákone presne stanovená.

Odvolací súd tak v súlade so zásadou preskúmateľnosti, presvedčivosti a zrozumiteľnosti súdnych rozhodnutí v odôvodnení svojho rozhodnutia sám vyriešil právnu otázku, pre ktorú pripustil dovolanie a vysvetlil, z akých dôvodov považoval za správny ten právny názor, z ktorého pri posúdení veci vychádzal.

V danom prípade bolo dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3 O. s. p., t. j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd, ktorý zároveň v odôvodnení rozsudku vymedzil otázku po právnej stránke zásadného významu. To znamená, že žalobca bol oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to iba v otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené, t. j. v otázke, či bráni nejaké ustanovenie všeobecného záväzného právneho predpisu považovať náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov za jednorazovú. Predmetom súdneho posudzovania dovolacím súdom môžu byť potom len právne otázky [na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2, veta druhá O. s. p.)] súvisiace s posúdením, či napadnuté rozhodnutie spočíva na správnom právnom posúdení veci.

Vecné bremeno okrem toho, že môže vzniknúť písomnou zmluvou, na základe závetu, rozhodnutím súdu, môže vzniknúť aj zriadením zo zákona. Zákonom zriadené vecné bremeno je vlastník povinný rešpektovať v nevyhnutnej miere a rozsahu a za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu...

Podľa ustanovenia § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností.

Podľa ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka, ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil... Pokiaľ by odstránenie stavby nebolo účelné, prikáže ju súd za náhradu do vlastníctva vlastníkovi

pozemku, pokiaľ s tým vlastníkom pozemku súhlasí. Súd môže usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä tiež zriadiť za náhradu vecné bremeno, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

Právna teória a súdno-aplikačná prax rešpektuje právny princíp, ktorý je vyjadrený pravidlom „*lex specialis derogat generali*“ (zvláštny zákon ruší zákon všeobecný). Za predpokladu, že ide o predpisy rovnakej právnej sily. Zvláštna úprava, t. j. užšia právna norma má prednosť pred úpravou všeobecnou, t. j. normou širšou, ktorá sa uplatní len tam, kde zvláštny predpis vec neupravuje. Tento kontravalentný vzťah špeciality a subsidiarity existuje medzi rôznymi právnymi predpismi (napr. vzťah obchodného zákonníka ako osobitného predpisu „*lex specialis*“ a občianskeho zákonníka ako všeobecného predpisu „*lex generalis*“).

Vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim, upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Zároveň však majú aj súkromnoprávny prvok. Vecné bremeno totiž charakterizuje občianske právo ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktorého obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim nie je úplne totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou úpravou právnych predpisov, avšak nejedná sa o komplexnú úpravu, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou občianskoprávnou. Na danú problematiku je ďalej nutné pozerať podľa zásady nepravej retroaktivity. Podľa tejto zásady vyplývajú práva a povinnosti zo zriadeného vecného bremena nielen z právnej úpravy, na ktorej základe vznikli, ale aj zo zákonnej úpravy zákonných vecných bremien. Pokiaľ súčasné špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, je potrebné použiť úpravu súkromnoprávnou. (viď. nález Ústavného súdu Českej republiky, PL. ÚS 25/04).

Subsidiárne použitie všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka vyplýva aj z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, podľa ktorého „ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahuje sa na práva a povinnosti vlastníkov domov, bytov a nebytových priestorov Občiansky zákonník a osobitné predpisy.“ Preto aj keď v danom prípade zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov neuvádza,

že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 tohto zákona vzniká len za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny, ako aj z čl. 20 ods. 4 ústavy a v kontexte s tým aj s úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku v ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne u každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová a teda nemá charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

K žalobcovej citácii nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky... sp. zn. IV. ÚS 70/2011 z 23. júna 2011 je potrebné uviesť, ako uviedol aj ústavný súd vo svojom náleze, sp. zn. II. ÚS 506/2011 z 3. novembra 2011, že riešená problematika nie je obdobná s teraz riešenou vecou. Sťažovateľ totiž v uvedenej veci požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vlastník stavby získal na úkor jeho právneho predchodcu ako vlastníka pozemku z titulu, že nemohol disponovať so svojím pozemkom. Nešlo teda o vysporiadanie práva k neoprávnenej stavbe podľa ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka. Dôvodom zrušenia rozsudku krajského súdu (sp. zn. 17 Co 104/201) v cit. náleze ústavného súdu bola skutočnosť, že krajský súd sa v odôvodnení nezaoberal nárokom na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku zriadeným vecným bremenom.

Dovolací súd dospel k záveru, že názor odvolacieho súdu v predmetnej veci, že ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktorá je jednorazovou náhradou, je správny, a teda neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru, pričom poukazuje aj na nález ústavného súdu, sp. zn. IV. ÚS 227/2012 z 3. mája 2012, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, že považuje takýto záver za „ústavne udržateľný.“ Ústavný súd tak v citovanom náleze akceptoval názor krajského súdu (sp. zn. 4 Co 6612011), o jednorazovej náhrade za vznik vecného bremena v obdobnom prípade tak, ako to podľa tohto konajúceho krajského súdu „vyplýva napr. z § 135c ods. 3

Občianskeho zákonníka a zo sťažovateľom predloženého rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 89/2008 vo veci vecného bremena.».

K otázke premlčania nároku vo forme náhrady peňažného plnenia za užívanie nehnuteľností dovolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza, že „nárok vo forme náhrady peňažného plnenia za užívanie nehnuteľnosti je nepochybne právom majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom tu nie je osobitná úprava ohľadom dĺžky premlčacej doby, takže platí všeobecná premlčacia doba v trvaní troch rokov, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Predmetné právo sa mohlo vykonať v prvý deň účinnosti zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorý zo zákona zriadil toto vecné bremeno, pričom tento zákon nadobudol účinnosť 1. septembra 1993, trojročná premlčacia doba teda uplynula 1. septembra 1996 a návrh na začatie konania bol podaný po jej márnom uplynutí. Vo veci nie je relevantnou skutočnosťou, že žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku v roku 2007, nakoľko na plynutie premlčacej doby nemá vplyv zmena v osobe veriteľa, alebo dlžníka (§ 111 Občianskeho zákonníka). Premlčacia doba začala plynúť účinnosťou zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, a bez ohľadu na skutočnosť, že až neskôr sa žalobca stal vlastníkom predmetného pozemku, uplynula v roku 1996.

Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že žalobca sa stal vlastníkom sporného pozemku, na ktorom sa nachádza bytový dom vo vlastníctve žalovaných v roku 2007, avšak spolu s prevodom vlastníckeho práva prešlo na neho aj obmedzenie, spočívajúce v trpení zákonom zriadeného vecného bremena k predmetnému pozemku, upravujúceho pomery existujúcej stavby - bytového domu k pozemku v jeho vlastníctve. Náhrada na zaplatenie odplaty za užívanie vecného bremena vznikla iba pôvodnej vlastníčke a nie samotnému žalobcovi. Rovnaký záver vyslovil aj ústavný súd vo svojom náleze, sp. zn. III. ÚS 13/2010 zo dňa 20. januára 2010.”.

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré malo spočívať v tom, že najvyšší súd v dovolacom konaní vyslovil

v posudzovanej veci, že uplatnený nárok sťažovateľa na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazový, že sa premlčiava v trojročnej premlčacej lehote a že si ho mohol uplatniť len ten vlastník pozemku, ktorý bol jeho vlastníkom v čase účinnosti zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

Sťažovateľ svoje tvrdenie o tom, že argumentácia dovolacieho súdu v predmetnej právnej veci neobstojí, zakladá aj odkazmi na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, podľa ktorého jednorazová náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy, a to z dôvodu, že nezohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov povinnosťou trpieť stavbu rozvodov tepla na svojom pozemku.

Podľa názoru sťažovateľa ním uplatnený nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva z dôvodu nemožnosti užívať pozemok č. 1511, na ktorom stojí stavba bytového domu vo vlastníctve žalovaných, za obdobie od 24. februára 2007 do 24. februára 2009 vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k pozemku č. 1511, premlčaný nie je.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015 (s prihliadnutím na obsah rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 20 Co 1/2011 z 28. júna 2012, ktorý bol v dovolacom konaní preskúmaný) dospel k názoru, že zo záverov dovolacieho súdu týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky (či bráni nejaké ustanovenie všeobecného záväzného právneho predpisu považovať náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov za jednorazovú) nevyplýva taká jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Argumenty uvedené v odôvodnení, ktoré viedli dovolací súd k rovnakým právnym záverom, aké vyslovil krajský súd v dovolaní napadnutom rozsudku z 28. júna 2012 (pri úplnom zistení skutkového stavu a pri použití správneho právneho predpisu, pozn.),

že v danej veci ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktoré je jednorazovou náhradou, a teda neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomu záveru, sú podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizujú, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa primeraným spôsobom vysporiadal s dovolacou námietkou sťažovateľa spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení veci, a to iba v otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené, t. j. v otázke, či bráni nejaké ustanovenie všeobecného záväzného právneho predpisu považovať náhradu za zákonné vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov za jednorazovú. Pritom závery dovolacieho súdu sú formulované zrozumiteľne a podľa názoru ústavného súdu sú aj dostatočne odôvodnené, pričom ich nemožno považovať za svojvoľné.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ so záverom najvyššieho súdu (resp. krajského súdu ako odvolacieho súdu) nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd ďalej pripomína, že jeho primárnou úlohou v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom miestne zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu je ústavne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého dovolacieho rozhodnutia, ktoré je dostatočne odôvodnené. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Je potrebné uviesť, že sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil už viackrát, pričom napadnuté rozsudky (krajského súdu, pozn.), proti ktorým sťažnosť smerovala, boli založené v podstate na rovnakom právnom názore, aký vyslovil najvyšší súd v napadnutom rozsudku. Sťažnosti sťažovateľa boli odmietnuté ako zjavne neopodstatnené, a to uzneseniami sp. zn. I. ÚS 1/2012, sp. zn. II. ÚS 501/2011, sp. zn. II. ÚS 506/2011, sp. zn. III. ÚS 13/2010, sp. zn. IV. ÚS 227/2012, sp. zn. I. ÚS 474/2013, na ktoré odkazuje aj ústavný súd.

Rovnaké závery napokon vyplývajú aj z aktuálnych rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré sú odrazom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít tak, ako to vyžaduje princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. V tomto smere preto ústavný súd poukazuje na zjednocujúci záver najvyššieho súdu zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 ako rozhodnutie pod č. 73 citujúc: „*Právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona (1. septembra 1993). Z predmetného ustanovenia nevyplýva ďalšiemu vlastníkovi zaťaženého pozemku právo na náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckych práv*“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo 14. apríla 2016).

Ústavný súd vo vzťahu k množstvu rozhodnutí všeobecných súdov, Ústavného súdu Českej republiky a ústavného súdu, ktorými sťažovateľ odôvodňuje svoju sťažnosť, uvádza,

že právne názory v nich vyjadrené nie je možné aplikovať na jeho prípad, pretože nejde o skutkovo a právne totožné veci a mnohé citácie z týchto rozhodnutí sú iba vytrhnuté z kontextu celého rozhodnutia.

Vo vzťahu k nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 70/2011 z 23. júna 2011, ktorým ústavný súd rozhodoval o inej sťažnosti sťažovateľa, je potrebné uviesť, že dôvodom zrušenia rozsudku krajského súdu označeným nálezom bola skutočnosť, že krajský súd sa v odôvodnení nezaoberal nárokom na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku zriadeným zákonným vecným bremenom. Z označeného nálezu však v žiadnom prípade nemožno vyvodit', že sťažovateľovi takýto nárok vznikol.

Na tomto závere ústavného súdu nemení nič ani jeho nález sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, ktorým bolo v bode 1 vyslovené, že «ustanovenia § 10 ods. 5 druhá, tretia a štvrtá veta, § 10 ods. 9, § 10 ods. 10 prvá a tretia veta a § 10 ods. 12 prvá, druhá a štvrtá veta zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov rozsahu, v akom sa v týchto ustanoveniach používa slovo „jednorazová“ v slovnom spojení „primeraná jednorazová náhrada“, nie sú v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd».

Nemožno totiž stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“), ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravuje rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu,

ak vlastníkom domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že medzi rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015 a obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015

Sťažovateľ tiež namieta, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2014 z 24. marca 2015 došlo aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vychádzajúc z odôvodnenia sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva vyplývajúceho z čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a tiež práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v priamej príčinnej súvislosti s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. ako dôsledok porušenia. Za týchto okolností, ak ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno uvažovať ani o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a ani práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2017